

Waar zijn we met de DSM-5?

Ben je voor of ben je tegen?

Prof dr Bert van Hemert, psychiater
Afdeling Psychiatrie LUMC
LEIDEN

DSM-5

Waar zijn we met de DSM-5

Ben je voor of tegen?

(potentiële) Belangenverstrengeling	Geen / Zie hieronder
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen • Geen relatie met uitgeverij Boom
<ul style="list-style-type: none"> • Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of andere (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk... 	<ul style="list-style-type: none"> • ZonMw ed, Rivierduinen • Geen relevante • Geen relevante • Geen relevante

De DSM-5 komt er aan

Invoering DSM-5 vanaf 1 januari 2017

31 maart 2016

De DSM-5 wordt vanaf 2017 leidend voor de klinische praktijk. Dat heeft minister Schippers laten weten in een brief aan de Kamer.

Het besluit van de minister betekent dat zorgverleners vanaf 1 januari 2017 de DSM-5 als uitgangspunt moeten gebruiken bij de beoordeling of er sprake is van een psychische stoornis.

Schandaal DSM-5 2012

OPEN ACCESS Freely available online

PLoS MEDICINE

Essay

A Comparison of DSM-IV and DSM-5 Panel Members' Financial Associations with Industry: A Pernicious Problem Persists

Volkskrant

Open Letter to the DSM-5

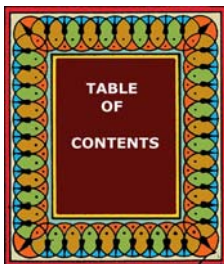
'Normaal' gedrag als ziek in nieuw psychologenhandboek

Diagnosing the D.S.M.

Psychiatrie in greep commercie

'Nieuw handboek psychiatrie is onverantwoord'

Waar zijn we met de DSM-5?

1. Waarom classificatie?
2. Wat brengt DSM-5?

Diagnosen en ziekten

- Hersenaandoeningen (delirium, encefalitis)
- Functionele psychosen /schizofrenie
- Manisch - depressieve psychose
- Melancholie - suicidaliteit
- Verstandelijke vermogens
- Ontwikkelingsstoornissen (autisme)

1968 - Taal voor diagnostiek

Brit. J. Psychiat. (1968), 114, 1-9

Psychiatric Diagnosis: A Comparative Study in North Carolina, London and Glasgow*

By MYRON G. SANDIFER, ANTHONY HORDERN, GERALD C. TIMBURY and LINDA M. GREEN

Functionele psychosen

Manisch-depressieve psychose

"What's the use of their having names" the Gnat said, "if they won't answer to them?" "No use to them", said Alice, "but it's useful to the people that name them, I suppose. If not, why do things have names at all?"

Lewis Carroll, *Through the Looking Glass*

7

mei '16

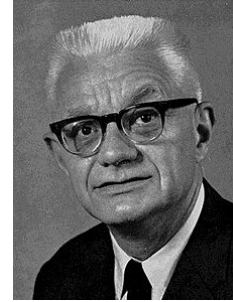
1959 Fundamentals of Taxonomy

Carl Gustav Hempel (1905 – 1997)
Wetenschapstheorie – Logisch positivisme

Belang van operationele definitie van wetenschappelijk terminologie

1. Beschrijving
2. Theoretische Systematizing

World Conference on Field Studies in the Mental Disorders, New York 1959

8

Insert > Header & footer

26-mei-16

1972-1978 Diagnostic Criteria

Feighner 1972	Spitzer 1978
Schizofrenie	Schizofrenie
	Schizo-affectieve stoornis
	Bipolaire stoornis
Primaire affectieve stoornis	Depressieve stoornis
Secondaire affectieve stoornis	
Angstneurose	Gegeneraliseerde angststoornis
	Paniekstoornis
Obsessief Compulsieve Neurose	Obsessieve Compulsieve stoornis
Fobische neurose	Fobie
Hysterie	Somatizatie stoornis
Antisociale persoonlijkheid	Antisociale persoonlijkheid
	Cyclothyme persoonlijkheid
	Labele persoonlijkheid
Alcoholisme	Alcoholisme
Drugs afhankelijkheid	Drugs afhankelijkheid
	Schizotypische trekken
Anorexia Nervosa	
Mentale retardatie	
Homosexualiteit	
Transsexualiteit	

Feighner e.a.: 14
Spitzer e.a. : 15

Feighner JP, Robins E, Guze SB, Woodruff RA, Winokur G, Munoz R. Diagnostic criteria for use in psychiatric research. *Archives of General Psychiatry* 1972; 26: 57-63.

Spitzer RL, Robins E (1978). Research diagnostic criteria: rationale and reliability. *Archives of General Psychiatry* 1978; 35: 773-82.

9

Insert > Header & footer

26-mei-16

Diagnostic and Statistical Manual (1980 - ...)

- I. 1952
- II. 1968
- III. 1980

IV. 1994

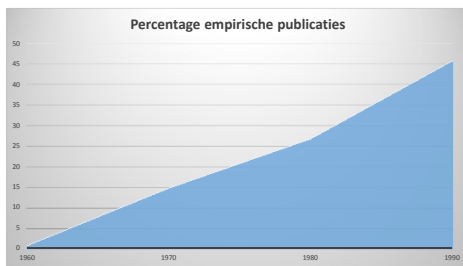
DSM-5

5. 2013 – NL: 2014

10

mei '16

1960 – 1994 Hospital and Community Psychiatry

Hennessy KD, Greenberg RP. Four decades of mental health trends: an empirical analysis of Hospital and Community Psychiatry. *Hosp Community Psychiatry* 1994;45:1034-9.

11

mei '16

Explosieve groei van empirische kennis

- Epidemiologie
- Klinische trials
- Medicatie
- Psychotherapie
- Evidence based multidisciplinaire richtlijnen voor alle grote ziektebeelden

12

Insert > Header & footer

26-mei-16

Schandaal DSM-5 2012

OPEN ACCESS Freely available online PLOS MEDICINE

Essay

A Comparison of *DSM-IV* and *DSM-5* Panel Members' Financial Associations with Industry: A Pernicious Problem Persists

Volkskrant Open Letter to the DSM-5

'Normaal' gedrag als ziek in nieuw psychologenhandboek

Psychiatrie in greep commercie

'Nieuw handboek psychiatrie is onverantwoord'

Diagnosing the D.S.M. By ALLEN FRANCIS

13 mei '16

1 – Debat

Betrouwbaarheid

Validiteit

Wat betekent een "betrouwbaar" label

15 mei '16

1959 Fundamentals of Taxonomy

Carl Gustav Hempel (1905 – 1997)
Wetenschapstheorie – Logisch positivisme

Belang van operationele definitie van wetenschappelijk terminologie

- Beschrijving
- Theoretische systematisering

World Conference on Field Studies in the Mental Disorders, New York 1959

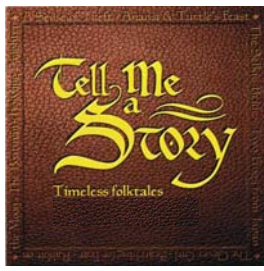

16 Insert > Header & footer 26-mei-16

Psychopathologie is een concept in een zoekschema

Klachten en verschijnselen
Context, begin, beloop, duur
Bijkomende factoren
Belemmeringen
Familie anamnese
Eigen onderzoek
Weging van symptomen
Etiologische overwegingen

↓
Diagnose

17 mei '16

Medisch model

Patiënt

↓
Klachten en verschijnselen

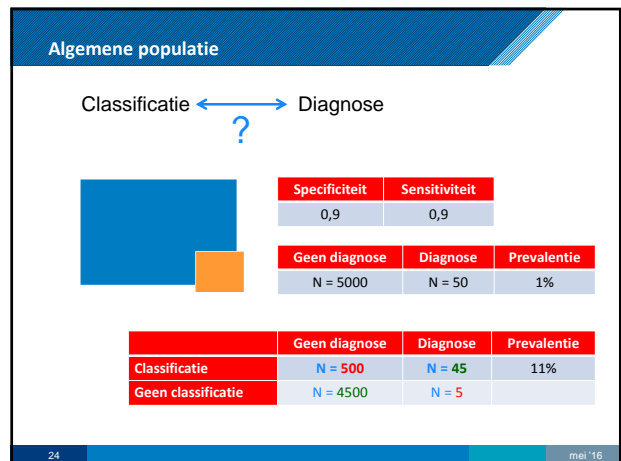
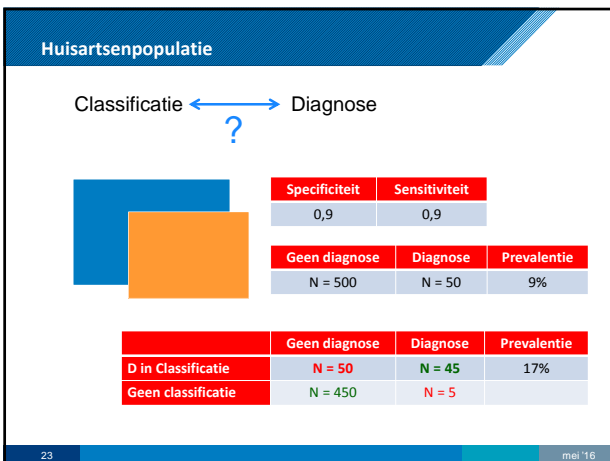
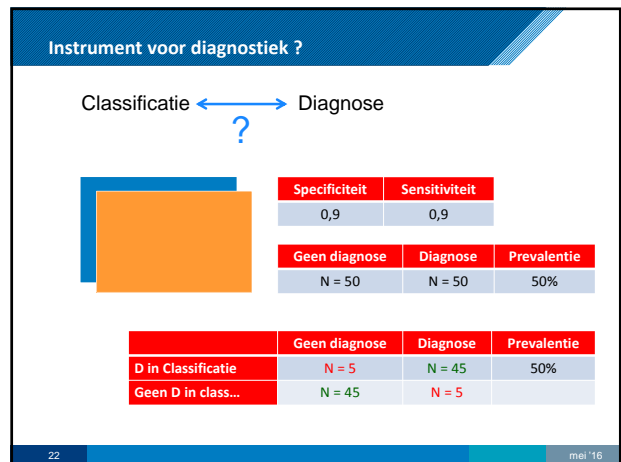
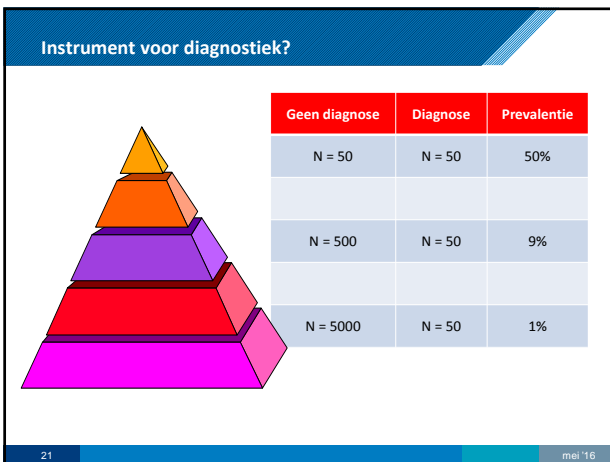
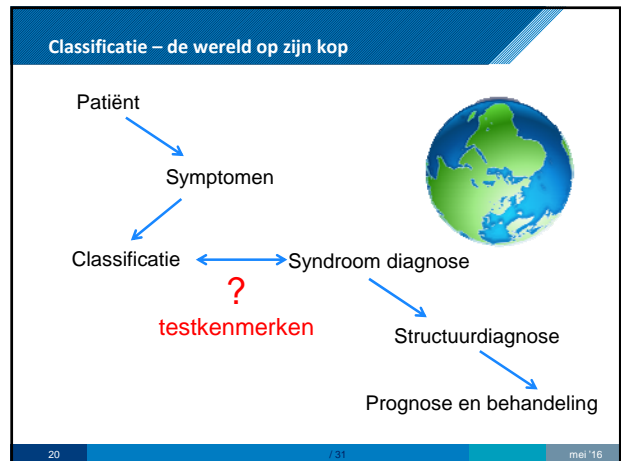
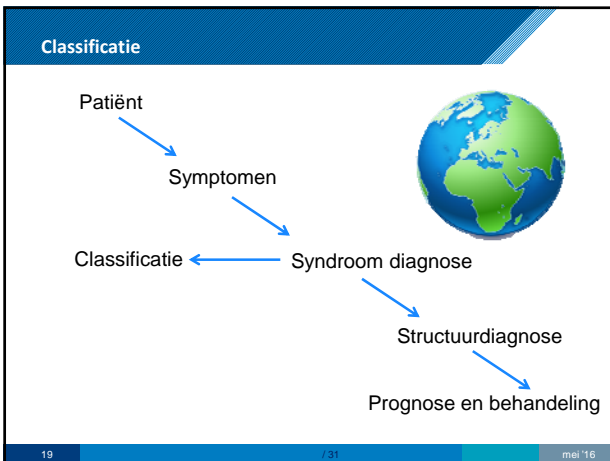
↓
Diagnose

↓
Prognose

↓
Behandeling

18 mei '16

Wat brengt de DSM-5?

25

mei '16

Wat brengt de DSM-5?

Geen aardverschuiving

- Geen indeling meer in 5 assen
- Nieuwe hoofdstukindeling
- Geen apart hoofdstuk voor jeugd
- Beter genuanceerde formuleringen
- Consistente formulering
- Helderder in onderbouwing (en beperking)
- DSM-5.0 → 5.1 → 5.2 → ...

DSM-5

Geen andere taal; meer een dialect

www.dsm-5-nl.org

26

mei '16

Nieuwe hoofdstukken / -namen

- Neurobiologische ontwikkelingsstoornissen
- Bipolaire stemmingsstoornissen
- Obsessieve-compulsieve en verwante stoornissen
- Trauma- en stress-gerelateerde stoornissen
- Somatische-symptoomstoornis en verwante stoornissen
- Eliminatiestoornissen
- Genderdysforie
- Neurocognitieve stoornissen

DSM-5

www.dsm-5-nl.org

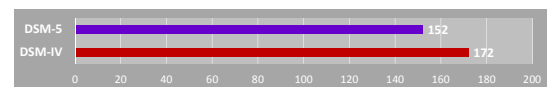
27

Insert > Header & footer

26-mei-16

Stoornissen

- 15 "nieuwe" stoornissen
- Veel aanpassingen van criteria (veelal beperkt)
- Veel samenvoeging en verandering van naamgeving

DSM-5

www.dsm-5-nl.org

28

mei '16

Selectie van nieuwe stoornissen

- Disruptieve stemmingsregulatiestoornis
- Premenstruele stemmingsstoornis
- Persistierende depressieve stoornis
- Verzamelstoornis
- Excoriatiestoornis (huidpulkstoornis)
- Eetbuistoornis
- Cafeïne onttrekkingssyndroom
- Cannabis onttrekkingssyndroom

DSM-5

www.dsm-5-nl.org

29

mei '16

Selectie van aanpassingen

- Neurocognitieve stoornis: uitgebreide of beperkte
- Katatonie
- Autisme spectrum stoornissen
- Verstandelijke beperking
- ADHD
- Schizofrenie
- Schizoaffectieve stoornis
- Depressieve stoornis (rouw criterium)
- Somatische-symptoomstoornis
- Aanpassingsstoornis

DSM-5

www.dsm-5-nl.org

30

mei '16

Stoornissen voor verder onderzoek

- Subklinisch psychotisch syndroom
- Persisterende complexe rouwstoornis
- Internetgamingstoornis
- Suïcidaal-gedragsstoornis
- Niet-suïcidale zelfbeschadiging

DSM-5

www.dsm-5-nl.org

31

mei '16

Belangrijkste wijzigingen van DSM-IV naar DSM-5

1 april 2014 - American Psychiatric Association

In dit artikel worden de belangrijkste wijzigingen in de classificatiecriteria en teksten van de DSM-5 ten opzichte van de DSM-IV beschreven. Per stoorniscategorie geeft het artikel een korte toelichting op de wijzigingen.

DSM-5

www.dsm-5-nl.org

c

Waar zijn we met de DSM-5

www.dsm-5-nl.org

33

Insert > Header & footer

26-mei-16

Schandaal DSM-5 2012

OPEN ACCESS Freely available online

PLoS MEDICINE

Essay

A Comparison of *DSM-IV* and *DSM-5* Panel Members' Financial Associations with Industry: A Pernicious Problem Persists

Volkskrant

'Normaal' gedrag als ziek in nieuw psychologenhandboek

Door de Franse - 05/05/12, 09:03 uur

Psychiatrie in greep commercie

Door Ellen de Vries - 14/05/12, 09:17 uur

'Nieuw handboek psychiatrie is onverantwoord'

Open Letter to the DSM-5

Diagnosing the D.S.M.

By ALLEN FRANCIS

34

mei '16

Kansen voor DSM-5 2013?

OPEN ACCESS Freely available online

PLoS MEDICINE

Essay

Met DSM en ICD eindelijk betrouwbare classificatie voor psychiatrische diagnoses

Volkskrant

Classificatie breed verward met diagnose

Farmaceutische industrie speelt handig in op onzekerheid

Populaire classificatie per abuis aangezien voor handboek

Open Letter to the DSM-5

Diagnosing the D.S.M.

By ALLEN FRANCIS

35

mei '16

Kansen voor DSM-5 2013?

OPEN ACCESS Freely available online

PLoS MEDICINE

Essay

Met DSM en ICD eindelijk betrouwbare classificatie voor psychiatrische diagnoses

Moet de tijd worden teruggezet ?

Volkskrant

Classificatie breed verward met diagnostiek

Farmaceutische industrie speelt handig in op onzekerheid

Populaire classificatie per abuis aangezien voor handboek

Open Letter to the DSM-5

Diagnosing the D.S.M.

By ALLEN FRANCIS

36

mei '16